

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Център за оценка на риска
по хранителната верига

Анализ на данните, получени от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) за месец декември 2023 г.

Общият брой нотификации за месец декември 2023 г. е 392. Сигналите в категория храни са най-много – 349, за фуражите – 19, а за материалите в контакт с храни – 24 (фиг. 1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи: храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – 106 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 20 нотификации: наличие на *Listeria monocytogenes* в кълнове от Холандия (2); хлорпирифос в лайм от Бразилия, в лозови листа с неизвестен произход и в копър от Испания; наличие на охратоксин А в сушени смокини от Турция и от Испания; наличие на пестицидни остатъци във фъстъци от Камерун и в ягоди от Египет; високо съдържание на йод в сушени

Amber Green White

1618, гр. София, бул. "Цар Борис III" № 136; тел. +359 2 427 30 56
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

водорасли от Южна Корея и от Китай; **етиленов оксид** в черен боб от Мадагаскар; **тебуконазол** в зелена целина от Белгия; **недеклариран алерген (сулфит)** в стафида от Германия; **хлороталонил и хлорпирифос-етил** в зеленчуци от Кения; **диметоат и ометоат** в ягоди от Египет; **неотразен на етикета алерген (серен диоксид)** в зелени стафида от Афганистан; **наличие на кадмий и на препарата етефон** в чушки от Полша; **недеклариран алерген** в меланж от плодове от Италия и **наличие на афлатоксини** в сушени смокини от Испания.

Билки и подправки – 11 нотификации: **наличие на хлорпирифос** в жасминова инфузия от Китай, в куркума от Сирия и в смлян черен пипер от Германия; **етиленов оксид** в червен пипер на прах от Турция; **наличие на пирилизидинови алкалоиди и на следните пестициди (хлорпирифос, ацетамиприд, клотианидин, дитиокарбамати и трициклазол)** в смлян кимион от Турция; **високо ниво на олово** в смлян карамфил от Италия; **високо съдържание на ципроконазол** в замразен и нарязан босилек от Белгия; **наличие на различни пестициди** в билкова запарка от изсушени хризантеми от Китай; **наличие на пирилизидинови алкалоиди** в кимион от Турция; **наличие на живак и на минерални масла** в смляна канела от Виетнам и **високо съдържание на полициклични ароматни въглеводороди** в микс от подправки от Китай.

Мляко и млечни продукти – 10 нотификации: **наличие на *Listeria monocytogenes*** в меко сирене от сурово козе мляко от Франция (2), в сирене от Франция, в козе сирене с неизвестен произход; **наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в сирене от сурово мляко от Франция и в сирене от сурово козе мляко, също от Франция; ***Salmonella spp.*** в сирене фета от Гърция; **взрив на туберкулоза** при млечни крави от Франция, **наличие е риск за заразяване след консумация на непастеризирано краве мляко; откриване на стафилококи** в сирене от Франция и **неточно етикетиране** на биволско сирене от Италия.

Зърнени и тестени изделия – 9 нотификации: **наличие на пестицидни остатъци** в багети от САЩ и във варен ориз от Индия; **охратоксин А** в царевично брашно от Португалия; **наличие на компоненти от минерални масла** в ориз от Пакистан; **недеклариран алерген (синап)** в свободно от gluten брашно от Финландия; **наличие на афлатоксини** в царевично брашно от Бряг на слоновата кост; **наличие на татул** в царевично брашно от Франция; **недеклариран алерген (мляко)** в сладки от Финландия и **наличие на недекларирани алергени (соя и синап)** в зърнени храни от Италия.

Птиче месо и продукти от него – 9 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Enteritidis* в суров материал за пилешки кебап от Полша и в замразено обезкостено пилешко месо от бут, също от Полша; **наличие на *Salmonella paratyphi B* и *Salmonella enterica* ser. *Infantis*** в замразени пилешки гърди от Холандия и в замразена пилешка кайма, също от Холандия; ***Salmonella*** в пилешки бутчета соте от Румъния; **риск от микробиален разстеж поради наличие на дефектна нитритна сол в деликатеси халал** от Франция; ***Salmonella enterica* ser. *Infantis*** в замразени пилешки филета от Северна Ирландия; **чуждо тяло (твърда пластмасова част)** в замразени пилешки кожи от Германия и **наличие на *Salmonella enterica* ser. *Enteritidis*, *Salmonella paratyphi B* и *Salmonella enterica* ser. *Infantis*** в пилешка кайма от Холандия.

Други хранителни продукти/смесени – 7 нотификации: високо съдържание на йод в изсушени морски водорасли от Южна Корея (2); **недеклариран алерген (лешници)** в шоколадови пръчици от Швейцария; **недеклариран алерген (синап)** в корма кърм масала от Турция; **наличие на *Cronobacter sakazakii*** във формула за кърмачета от Германия; ***Salmonella*** в пържено пиле самоса от Франция и **недеклариран алерген (бадеми)** в пълнени маслини от Гърция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 6 нотификации: *Salmonella* в орехи от САЩ; **недеклариран алерген (фъстъци)** в ястие от Холандия; **афлатоксини** в шамфъстък от САЩ; **охратоксин А** в шамфъстък от Китай; **микотоксини** в шамфъстък от САЩ и **наличие на неразрешена нова храна ядки бетел (*Areca catechu*)** от Мианмар.

Готови ястия и закуски – 6 нотификации: високи нива на акриламид в зеленчуков чипс от Холандия; ***Bacillus cereus*** в стотвено пиле, също от Холандия; **сгрешен срок на годност на етикета на пролетни ролца** от Холандия; **високи нива на 3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD) естер и на глицидилови естери** в бисквити с кърм от Шри Ланка; **неотбелязан на етикета алерген (серен диоксид)** в сушени кайсии от Афганистан и **недеклариран алерген** в рибно ястие от Испания.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: наличие на *Listeria monocytogenes* в пушен бекон от Франция и в нарязан и подлютен месен продукт от Испания; **липса на санитарен контрол** в предприятие за производство на месни продукти от Франция; **наличие на чужди тела**

(пластмасови частици) в говеждо карпачо от Холандия и наличие на *Salmonella* spp. в замразени телешки и говежди шишчета от Германия.

Сладкарски изделия – 4 нотификации: възможно наличие на чужди тела (парчета твърда пластмаса) в сладкарски изделия от Белгия; наличие на неразрешени хранителни добавки (Е 407 – карагенан, Е 410 – гума локуст бийн и Е 412 – гума гуар) в желирани сладкиши от Тайван; високо съдържание на хексахидроканобинол (ННС) в дъвки от Холандия и наличие на компонент от минерални масла (MOSH) в сладкиши от Холандия.

Безалкохолни напитки – 4 нотификации: наличие на неразрешена нова храна от Холандия с високо съдържание на тетраhydroканабидиол (THC); недеклариран алерген (мляко/казеин) на етикета на оризова напитка от Белгия; недеклариран алерген (глутен) в смути от Германия и наличие на високо съдържание на патулин в ябълков сок от Италия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 3 нотификации: високо ниво на кадмий в какао на прах от Холандия; непълно етикетирание (липса на означение на португалски език) на шоколади от Швейцария и недеклариран алерген (фъстъци) в новогодишен календар от Полша.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: наличие на мелатонин в хранителна добавка с неизвестен произход и наличие на неразрешената субстанция йохимбе в хранителни добавки от България.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: наличие на *Vibrio vulnificus* в замразени скариди от Индия.

Мазнини и масла – 1 нотификация: наличие на 3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD) и на глицидилови естери в кристално гхи от Египет.

Фуражни суровини – 1 нотификация: наличие на диоксини и диоксиноподобни полихлорбифенили във фураж алфалфа на пелети от Италия.

Риба и рибни продукти – 1 нотификация: наличие на *Vibrio vulnificus* в опашки от сурови скариди от Индия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: наличие на 2-хлороетанол в калциев хлорид от Германия.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на кадмий от порцеланова чиния от Китай.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация: наличие на силденафил в билкова паста от Турция.

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация: неотразени на етикета алергени (сулфит и синап) в кисели краставички от Белгия.

За месец декември 2023 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Холандия с 14 нотификации, следвана от Франция с 12 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС – 108 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 32 нотификации: липса на оригинални сертификати за сусам от Судан (10); наличие на афлатоксини във фъстъци от САЩ (6) и от Египет, в шамфъстък от Иран (6) и от Турция; липса на здравен сертификат за сусам от Уганда (3), от Нигерия (2) и от Судан и наличие на *Salmonella spp.* в сусам от Нигерия (2).

Плодове и зеленчуци – 27 нотификации: наличие на охратоксин А в сушени смокини от Турция (4); наличие на афлатоксини в сушени смокини от Турция (2); наличие на пестицидни остатъци в боб ярд лонг от Индия (2); хлорпирифос-метил в лимони от Турция, в грейпфрути от Турция и в чушки от Турция; наличие на хлорпирифос в мандарини от Турция и в бял боб от Египет; хлорпирифос-етил в портокали от Египет; фенпропатрин в зеленчуци от Индия; ацетамиприд, пиракlostробин и тиаметоксам в драконов плод от Виетнам; ацетамиприд, фенбутатинов оксид, хлорпирифос-метил и малатион в плодове нар от Турция; наличие на пестицидни остатъци в стафиди от Иран; форметанат в пресни чушки от Турция; наличие на сулфити в плодове от Бразилия; наличие на пестициди в замразени чушки от Виетнам; наличие на пестицидни остатъци в чушки от Мароко; флоникамид в бамя от Индия; фентоат в лимони от Бангладеш; ометоат в чушки от Тайланд; тиофанат-метил в зеленчуци от Индия и наличие на остатъци от множество неразрешени пестициди и на разрешени такива в количества над допустимите стойности в лозови листа от Египет.

Зърнени и тестени изделия – 16 нотификации: наличие на пестицидни остатъци в ориз от Пакистан (3) и от Индия (3); хлорпирифос в ориз от Пакистан (3); тиаметоксам и трициклазол в ориз от Индия (2); хлорпирифос-етил в ориз от Пакистан; хлорпирифос и тиаметоксам в ориз от Индия; наличие на неразрешени нови съставки в зърнени храни от Индия; хлорпирифос и профенофос в ориз от Пакистан и наличие на тиаметоксам в ориз от Пакистан.

Риба и рибни продукти – 8 нотификации: опаразитяване с *Anisakis* на замразена съомга от САЩ (3); влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на съомга от Чили, на риба тон от Сенегал и на филета от аншоа, също от Сенегал; наличие на бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди в пушена риба от Гана и липса на одобрителен номер на етикета на консерви с филета от аншоа в зехтин от Албания.

Материали в контакт с храни – 6 нотификации: миграция на 4,4-метилендианилин от пластмасови кухненски прибори от Хонг Конг; наличие на пластмасови дъски за рязане от Китай с растителни фибри; високо ниво на обща миграция в 95% етилов спирт в меламинови тави от Китай; миграция на първични ароматни амини от шпатули от Китай; неразрешено влагане на пшеничени фибри в различни пластмасови продукти от Хонг Конг и високо ниво на обща миграция от пластмасови кутии и бутилки от Китай.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: високо съдържание на живак в хранителни добавки от Индия; наличие на неразрешената нова хранителна съставка индол-3-карбинол в хранителна добавка от САЩ; наличие на неразрешените субстанции сибутрамин и силденафил в чай от Турция; неразрешена нова хранителна съставка серопептаза в хранителна добавка от Обединеното кралство и наличие на неразрешената нова хранителна съставка 5-хидрокситриптофан (5-НТР) и на неразрешената субстанция екстракт от оризови трици, също от Обединеното кралство.

Билки и подправки – 5 нотификации: наличие на етиленов оксид в подправки от Индия, в кимион на прах от Индия и в микс от подправки, също от Индия; наличие на пирилизидинови алкалоиди в семки от кимион от Турция и наличие на пестициди в семки от кимион от Индия.

Мазнини и масла – 2 нотификации: наличие на неразрешения оцветител Судан 4 в палмово масло от Гана (2).

Фуражни суровини – 1 нотификация: наличие на микотоксини в царевича с неизвестен произход.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: наличие на неразрешената хранителна добавка полилизин от Китай.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: голямо количество на семки от босилек в безалкохолни напитки от семена от Виетнам.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: наличие на имидаклоприд в картофен чипс от Беларус.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: *Salmonella enterica ser. Muenchen* в кучешки играчки за дъвчене от Южна Африка.

Птиче месо и продукти от него – 1 нотификация: наличие на хлорат в продукти от птиче месо от Китай.

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация: наличие на неразрешен оцветител Судан 1 в сос от Русия.

През месец декември 2023 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Индия със 17 нотификации, следвана от Турция с 15 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 96 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 19 нотификации: наличие на метилхлорпирифос в лимони от Турция (2); хлорпирифос в грах от Мадагаскар и във фурми от Египет; остатъци от пестициди в черни боровинки от Мексико и в салата от Италия; наличие на афлатоксини в сушени смокини от Турция; каптан в консервирани лозови листа от Турция; влошени органолептични характеристики (неприятна миризма и вкус) в сушени смокини от Турция; оксамил в ягоди от Египет; *Salmonella enterica ser. Agona* в кълнове от Италия; наличие на тиабендазол в замразени кайсии от Мароко; наличие на пестициди (циперметрин, делтаметрин и флуксапироксад) в плодове от нар от Турция; 1,4-диметилнафтален в портокали от Испания; шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в микс от салати от Холандия; високо съдържание на нитрати в спанак от Италия; хранителен взрив по подозрение, че е предизвикан от спанак замърсен с патогенни *Escherichia coli* от Швеция; диметоат и имидаклоприд в

ягоди от Египет и **високи нива на пестицидите линурон и хлорпирифос** в корен от целина от Полша.

Риба и рибни продукти – 10 нотификации: **високи нива на живак** в риба меч от Испания (2), в охладена риба тон, също от Испания (2), във филе от риба тон от Еквадор и в замразена риба меч от Индонезия; *Listeria monocytogenes* в пушена съомга от Литва и от Франция; **наличие на хистамин** в охладени филета от риба тон от Шри Ланка и от филета от скумрия от Холандия.

Материали в контакт с храни – 10 нотификации: **високи нива на обща миграция** от нитрилови ръкавици от Китай (2); **миграция на олово** от бамбукови кухненски прибори от Китай и от червени пластмасови чаши от Турция; **миграция на 4,4-метилен дианилин и анилин** от пластмасова шпатула от Китай; **миграция на първични ароматни амини** от лъжица за спагети от Китай; **отлепване на незалепващото покритие** на форми за печене от Китай по време на лабораторни тестове за миграция; **наличие на компоненти от минерални масла MOSH и MOAH** в опаковка на ориз басмати от Пакистан; **наличие на бис(2-етилхексил) фталат (DEHP)** в хартиени сламки за пиене от Хонг Конг и **високо съдържание на летливи вещества** в пластмасова шпатула от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 10 нотификации: **високо съдържание на олово** в овчи черен дроб от Обединеното кралство (2); **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в говежда кайма от Белгия; **откриване на *Salmonella*** в шунка с магданоз от Франция; **високо съдържание на мед** в заешки черен дроб, също от Франция; **наличие на ветеринарномедицинския препарат мелоксикам** в говеждо месо от Холандия; **опаразитяване с трихинела** на месо от дива свиня от Италия; *Salmonella enterica ser. Agona* в свинска кайма от Полша; **високо съдържание на кадмий и олово** в овчи черен дроб от Обединеното кралство и **наличие на *Listeria monocytogenes*** в колбас от Полша.

Билки и подправки – 7 нотификации: **наличие на пирилизидинови алкалоиди** в орегано от Турция (3) и от Йордания; **високи нива на тропанови алкалоиди** в сушени листа от малини от Албания; **наличие на карбарил и карбофуран** в босилек от Камбоджа и **наличие на пирилизидинови алкалоиди и *Salmonella spp.*** в нарязани листа от черни боровинки от Албания.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 6 нотификации: **наличие на норовирус** в миди от Испания, Холандия и от Франция; **високи нива на *Escherichia coli*** в миди от Испания; *Campylobacter spp.* в миди от Холандия и

високи нива на **окадаична киселина и динофизисен токсин** в миди от Португалия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 6 нотификации: **наличие на афлатоксини** в бадеми от Австралия, в царевично брашно от Аржентина и във фъстъци, също от Аржентина; ***Salmonella spp.*** в бадеми от САЩ; ***Salmonella*** в ядки от макадамия от Малави и **окислително гранясване** на смлени ядки от Украйна.

Птиче месо и продукти от него – 6 нотификации: ***Salmonella enterica ser. Enteritidis*** в охладени пилешки гърди от Полша (2); ***Salmonella*** в птиче месо от Полша и в партида пилешки месни заготовки от Холандия; ***Salmonella enterica ser. Infantis*** в пилешки бутчета от Полша и **наличие на *Salmonella spp.*** в пилешка месна заготовка с подправки от Австрия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: **наличие на неразрешената субстанция ванадий** в хранителна добавка от САЩ; **наличие на неразрешен нов хранителен продукт капсули с канабидиол (CBD)** от Обединеното кралство; **наличие на неразрешена нова храна напитка с канабидиол (CBD)** от Обединеното кралство; **силденафил** в хранителна добавка от Китай и **наличие на забранената субстанция йохимбин и нейни деривати** в хранителни добавки с неизвестен произход.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: **несъответстваща композитна храна с млечен продукт** от Ливан; **наличие на неразрешената добавка E 316** – натриев еритробат в сироп от Тайван и **наличие на неразрешената добавка E 171** – титаниев диоксид в плодово желе от Тайван.

Ракообразни и продукти от тях – 3 нотификации: **наличие на алерген (сулфити)** в сготвени скариди от Венецуела; **наличие на върнати партиди със скариди** от Обединеното кралство и **наличие на остатъци от антимикробни лекарствени средства** в скариди от Виетнам.

Зърнени и тестени изделия – 2 нотификации: **наличие на неразрешен оцветител E 110** – сънсет жълто FCF в готови за консумация закуски от Филипините и **наличие на неразрешената добавка E 171** – титаниев диоксид в зърнена закуска от САЩ.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: **високи нива на пестицидни остатъци** в чай от САЩ и **наличие на пирилизидинови алкалоиди** в ментов чай от Хърватия.

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: наличие на перфлуорооктенсулфонова киселина (PFOS) в обезмаслен млечен концентрат от Обединеното кралство и откриване на *Listeria monocytogenes* в сирене от Франция.

Алкохолни напитки – 1 нотификация: ром с добавен канабидиол (CBD) от Обединеното кралство.

Фуражни суровини – 1 нотификация: *Salmonella* в соев шрот от Сърбия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: наличие на алерген (серен диоксид) в кокосова напитка от Индонезия.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: опаразитяване с насекоми в ориз от Пакистан.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: откриване на *Listeria monocytogenes* в равиоли с козе сирене и мед от Италия.

През месец декември 2023 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Турция с 10 нотификации, следвана от Китай и Обединеното кралство всяка с по 8 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 82 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 9 нотификации: наличие на неразрешени CBD продукти от Франция (2); неразрешена нова храна серопептидаза в хранителни добавки от Полша и от САЩ; наличие на добавката *Stenotrophomonas maltophilia* в напитки от Холандия; наличие на неразрешена нова храна *Artemisinin* в хранителна добавка от Полша; наличие на неразрешената нова храна индол-3-карбинол в диетична хранителна добавка от САЩ; получено оплакване от потребител относно хранителни добавки от Холандия, които съдържат добавката никотинамид мононуклеотид (NMN) и наличие на неразрешена нова храна в хранителна добавка с неизвестен произход.

Плодове и зеленчуци – 9 нотификации: миграция на бис (2-етилхексил) терефталат (DOTP) от консервирани зеленчукови салати от Армения; наличие на неразрешената субстанция хептахлор в маслен орех от Белгия; висока концентрация на пестицидите (хлорпирифос, диметоморф и луфенурон) в

помело от Китай; **наличие на препарата цифлуметофен** в ягоди от Албания; **наличие на неразрешената хранителна добавка Е 102 – тартразин** в консервирани кисели краставички от САЩ; **детекция на облъчване** на сушени плодове годжи бери от Китай; **наличие на метален прах** в бланширани картофи от Дания; **наличие на пестицидите (каптан, циперметрин, хекситиазокс, металаксил и метрафенон)** в приготвени лозови листа от Турция и **подуване на капачките и наличие на патогенни микроорганизми** в консервирани обелени домати от Италия.

Фуражни суровини – 8 нотификации: *Salmonella enterica ser. Agona* в соев шрот от Холандия (2); *Salmonella* в партида рибно брашно от Испания и в преработен животински протеин от Словакия; *Salmonella enterica ser. Mbandaka* в рапично къспе от Дания; *Salmonella enterica ser. Ohio* в брашно от пера Холандия; **наличие на чуждо тяло** в храна за котки от Австрия и **наличие на субстанцията глицерол трихептаноат (GTH)** в рибно брашно от Чили.

Птиче месо и продукти от него – 8 нотификации: **наличие на вирус на високо патогенна инфлуенца при птици (H5N1)** в пуйки от Литва; **повредена опаковка** на замразено патешко месо от Холандия; **наличие на плесени** в патешки черен дроб от Франция; *Salmonella* в пуешко месо от Испания; *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в цяла замразена гъска с вътрешности от Унгария; *Listeria monocytogenes* в пилешки хапки от Литва; *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени пилешки вътрешности от Чехия и **наличие на *Salmonella enterica ser. Agona* и *Salmonella enterica ser. Newport*** в замразени гъши гърди от Унгария.

Зърнени и тестени изделия – 7 нотификации: **наличие на генетично модифициран ориз** в оризова юфка от Виетнам (2); **влошени органолептични характеристики** на жасминов ориз от Словакия; **опаразитяване с насекоми** на пълнозърнести блокчета с нар от Италия; партида с хапки за барбекю от Япония, **които не са преминали ветеринарните проверки на граничния пункт в Ротердам**; партида с пилешки хапки от Тайланд, **които не са преминали ветеринарните проверки на граничния пункт в Ротердам** и **наличие на бяло брашно** в ягодов чиизкейк от САЩ.

Материали в контакт с храни – 6 нотификации: **неразрешено влагане на бамбукови фибри, заедно с пластмаси** в материали в контакт с храни от Китай (2); **миграция на дибутил фталат (DBP)** в бутилки за пиене от Холандия; **миграция на кобалт, никел и антимон** от емайлирана чиния, също от Холандия;

високо съдържание на летливи вещества и силна неприятна миризма от пластмасова чаша от Китай и **наличие на преципитати** от алуминиева бутилка за пиене, също от Китай.

Други хранителни продукти/смесени – 6 нотификации: партида с оризова юфка от Южна Корея, която не е преминала ветеринарни проверки на граничния пункт в Ротердам; партида със сирене за мазане и готови желирани продукти от САЩ, която не е преминала ветеринарни проверки на граничния пункт; наличие на акриламид в бебешка храна от Белгия; **влошени органолептични характеристики** на патешки черен дроб от България; наличие на хранителни продукти от Холандия, които съдържат неразрешената нова храна канабидиол (CBD) и тортили от Испания, заразени с плесени.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 6 нотификации: прясно говеждо месо от Аржентина, което първо е вакуум пакетирано и след това замразено; наличие на чуждо тяло (метален клипс) в колбаси от Холандия; шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в говежди обрезки от Бразилия; наличие на перфлуорооктатанесулфонова киселина (PFOS) в говеждо месо от Белгия; високо съдържание на олово в месо от дива свиня от Испания и наличие на остатъци от ветеринарномедицинския препарат диклофенак в телешко месо от Холандия.

Билки и подправки – 4 нотификации: пирилизидинови алкалоиди в смлян кимион от Белгия; наличие на компоненти на минерални масла в смлян пипер, също от Белгия; хлорпирифос-етил в семки от кимион от Чехия и наличие на пестицидни остатъци в орегано от Израел.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: неразрешено влагане на добавката Е 171 – титаниев диоксид в желирани бонбони от Испания; високо съдържание на трансмастни киселини във вафли от Украйна и високо съдържание на добавки в сладкиши от САЩ.

Ядки, продукти от ядки и семена – 3 нотификации: наличие на плесени и развала на фъстъци от САЩ; *Salmonella spp.* в бадеми, също от САЩ и наличие на хлорпирифос в сусам от Никарагуа.

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: наличие на ДНК от преживни животни в храна за риби от Гърция и наличие на диоксини в комбиниран фураж от Франция.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: наличие на добавката Е 300 – аскорбинова киселина във филета от риба тон от Виетнам и риск от ферментация на херинга от Дания.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: партида с какаови продукти от САЩ, която не е преминала ветеринарните проверки на граничния пункт и наличие на хлорпирифос в кафе от Дания.

Странични животински продукти – 1 нотификация: високо съдържание на *Enterobacteriaceae* в птиче месокостно брашно от Полша.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в замразени скариди от Индия.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: откриване на *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в ферма за кокошки носачки от Германия.

Фуражни добавки – 1 нотификация: неразрешено влагане на оцветителя Е 124 – понсо 4R във фуражен продукт от Литва.

Фуражни премикси – 1 нотификация: наличие на диоксини в каолинова глина от Испания.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка еделвайс (*Leontopodium alpinum*) в сироп от Италия.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: наличие на неразрешен търговски оператор за производство на кучешки играчки за дъвчене от еленови рога от Чехия.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: наличие на чуждо тяло (парче стъкло) в ястието талиателе от Италия.

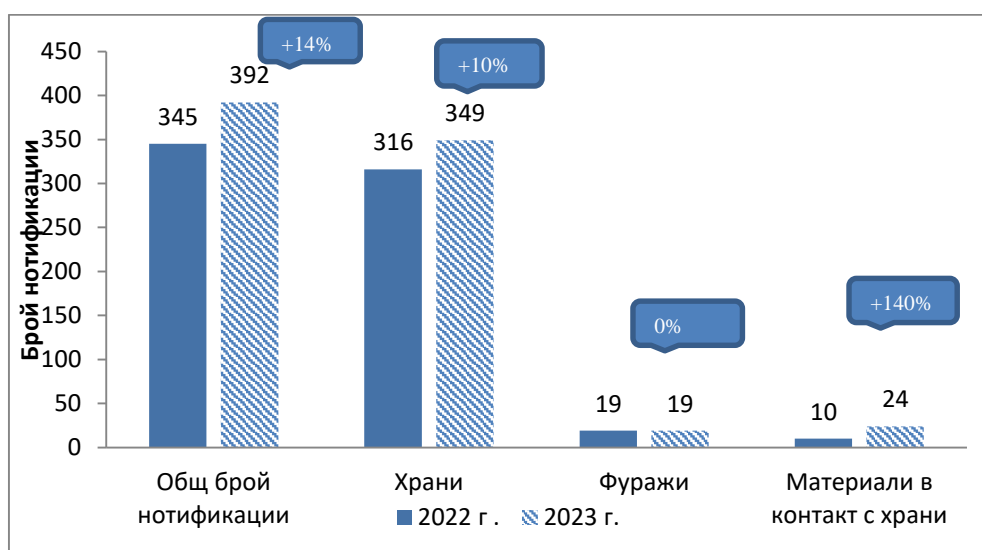
През месец декември 2023 г. при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Холандия с 11 нотификации, следвана от САЩ с 8 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

За месец декември 2023 г. България е нотифицирана два пъти.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. декември 2022 г.** и **м. декември 2023 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Най-много нотификации са докладвани при храните. **Повишение** се наблюдава при общия брой нотификации с 14%, при храните с 10% и при материалите в контакт с храни със 140%. При фуражите няма промяна в броя на нотификациите.

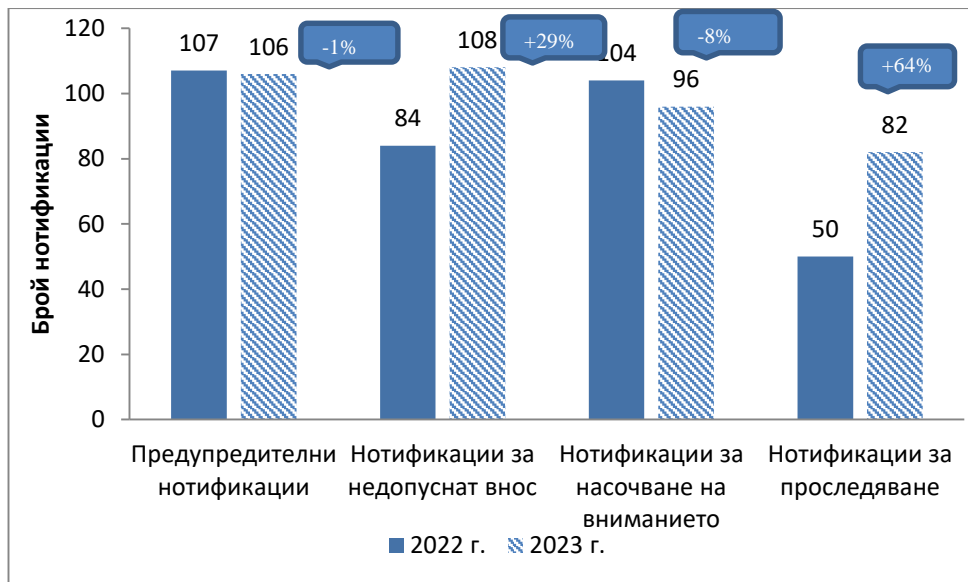
През месец декември 2023 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при почти всички типове нотификации с изключение на фуражите.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. декември 2022 г. и м. декември 2023 г.

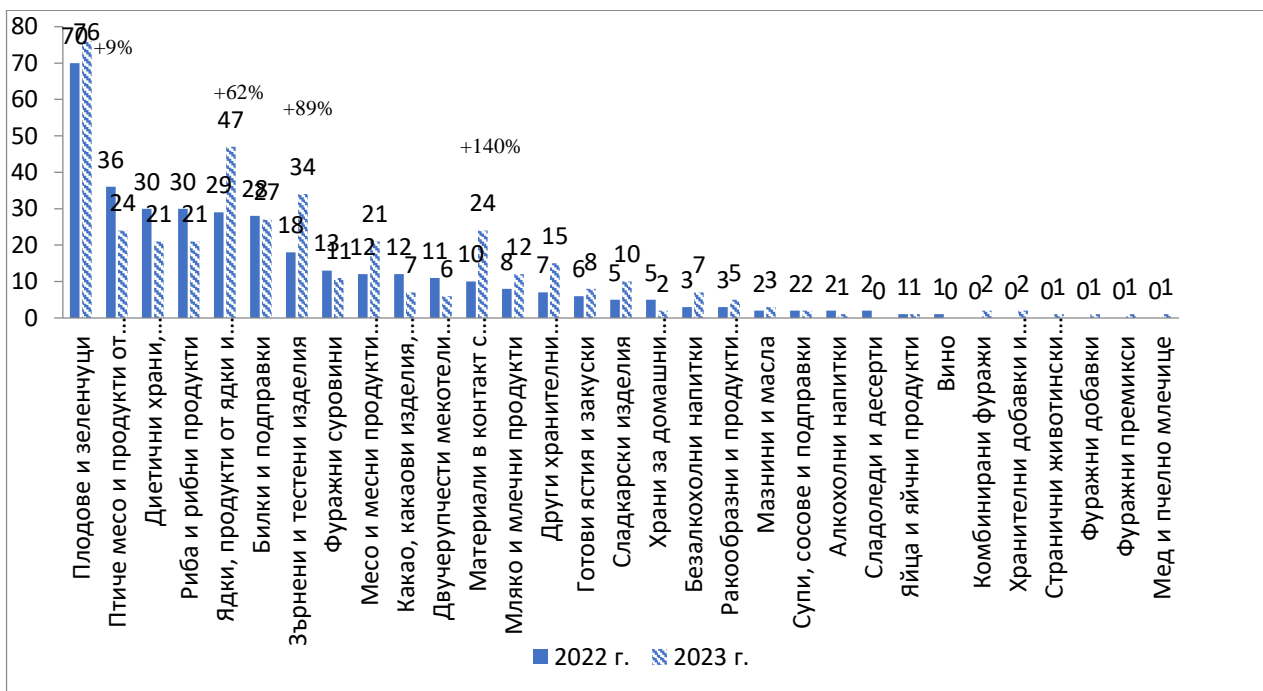
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по вид. Най-много съобщения има при нотификациите за недопуснат внос. **Слабо понижение** се наблюдава при предупредителните нотификации с 1% и при нотификациите за насочване на вниманието с 8%. **Повишение** се наблюдава при нотификациите за недопуснат внос с 29% и при нотификациите за проследяване с 64%.

През месец декември 2023 г. се наблюдават две тенденции. Има тенденция на понижение при предупредителните нотификации и тези за насочване на вниманието. Втората тенденция е на повишение при нотификациите за недопуснат внос и тези за проследяване.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са съпоставени данните за месец декември 2022 г. и м. декември 2023 г. според **категории продукти**. Наблюдава се **повишение** при: „Плодове и зеленчуци“ с 9%, при „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 62%, при „Зърнени и тестени изделия“ с 86% и при „Материали в контакт с храни“ със 140%.

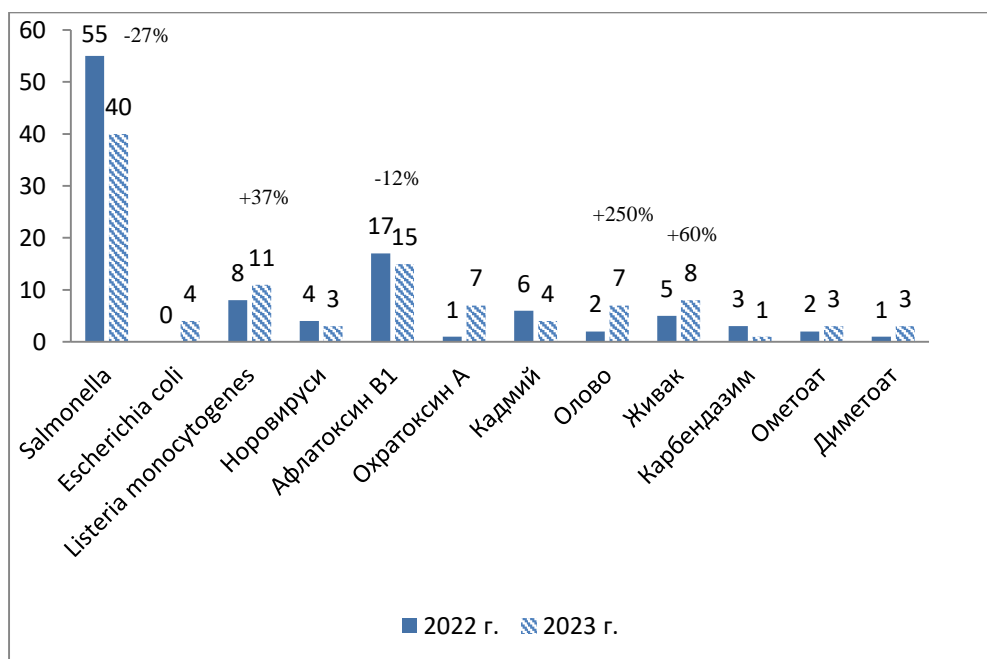

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците декември 2022 г. и декември 2023 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при плодовете и зеленчуците, ядките, зърнените и тестените изделия и при материалите в контакт с храни.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **декември 2022 г.** и **м. декември 2023 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава както **спад**, който при *Salmonella* достига 27%, така и **повишение** което при *Listeria monocytogenes* достига 37%. При микотоксините се наблюдава **основно спад**, който при афлатоксин В1 достига 12%. При тежките метали се наблюдава **повишение** като при оловото достига 250%, а при живака 60%. При пестицидите се наблюдава също **леко повишение**.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците декември 2022 г. и декември 2023 г. се наблюдават две тенденции. Има тенденция на спад при част от патогенните микроорганизми и микотоксините. Втората тенденция е на повишение при част от патогенните микроорганизми, тежките метали и пестицидите.

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ - <https://corhv.government.bg/RASFF>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис
младши експерт в Дирекция КРОКЦ
24.01.2024 г.